

Bizarre Tour "Veluwe" Pas op voor "Blauwe Gerrit"!

De bossen van de Veluwe zijn rijk aan Sagen en Legendes.

Althans, Sagen en Legendes zo zeker is dat nog niet? een hoop mensen uit de omgeving van de bossen heb een of meerdere ervaringen met de geesten van het bos.

Een van deze geesten is de plaaggeest Blauwe Gerrit:

Blauwe Gerrit, ook wel Blauwbroek genoemd, is een aapachtig plaagwezen. Hij is vrijwel op de hele Veluwe bekend. Hij springt op verlaten plaatsen en op duistere avonden mensen onverhoeds op de schouders. Hij maakt zich steeds zwaarder, zodat ze bekaf worden en ze zijn blij als ze eindelijk de bewoonde wereld bereiken. Ook duwt hij wandelaars opzij die in het karrenspoor lopen - vooral waar twee wegen of paden elkaar kruisen. En hij danst tussen de struiken, alsof hij van de duivel bezeten is. Blauwe Gerrit ziet er dan uit als een blauw waas van geheimzinnig licht, dat op en neer gaat.

Tussen de woningen van de mensen heeft Blauwe Gerrit weinig macht; als natuurwezen hoort hij bij de eenzaamheid en de duisternis. Eerlijk gezegd doet Blauwe Gerrit zelden of nooit kwaad. Hij is alleen maar verzet op een verzetje en soms grijpt hij in, als onrecht dreigt. Over plaaggeesten zoals Blauwe Gerrit, in dialect Blaauw Garrit genoemd, doen op de Veluwe veel verhalen de ronde.

Bijvoorbeeld het verhaal van een molenaar, dat in plaats van de portie die hem normaal toekwam, een grote schep uit de meelzak nam. Opeens werd zijn schop zo zwaar als lood, zo zwaar dat hij hem nauwelijks kon hanteren. Dat was het werk van Blauwe Gerrit. Wel een uur is de molenaar aan het tobben geweest, maar hij kreeg de schep niet uit de zak. Plotseling hoorde hij gegriinnik. Het was alsof er snel iemand wegliep, maar hij zag niets. Toen kon hij de schop weer vrij bewegen.

Soms klimt Blauwe Gerrit op zwaarbeladen wagens. Hij had het vroeger bijzonder gemunt op voerlieden die een slokje te veel op hadden. Dan bleef hij urenlang onzichtbaar zitten op de zware lading, zodat de kar niet vooruit te krijgen was.

Nog een verhaal over Blauwe Gerrit:

De jonker van Busloo kwam op een winteravond in de buurt van Voorst met een lege weitas.

Hij ziet Hanna, de zeventienjarige dochter van een arme weduwe en grijpt haar.

Hij neemt haar mee op zijn paard, maar het meisje gilt en zegt Blauwe Gerrit te zien.

De jonker gelooft niet in dit soort verhalen, maar zijn paard staat schuimbekkend stil en wil niet meer voor- of achteruit.

Als een visioen toont het wezen zich; de jonker en het meisje zien het spook met ogen als vurige bollen, gehuld in een wapperend lichtgevend blauw kleed.

De jonker steekt met zijn wapen, maar er is slechts lucht.

De jonker ontsnapt te voet, maar Blauwe Gerrit laat het paard met rust en springt op de rug van de man.

De jonker stuurt Hanna op het paard naar de pastoor van Gietel, hij heeft een toverboek.

Maar Hanna rijdt naar haar moeder en beide danken God.

Ze vergeten de pastoor te waarschuwen en de jonker wordt bij daglicht van de zware last verlost.

Hij komt met angstzweet in Busloo terug en lijkt dertig jaar ouder geworden in deze nacht.

Hanna brengt het paard terug en krijgt twee handen vol goud van de jonker.

Ze is verlost van de armoede.

Bizarre Tour "Veluwe"

De bomen van Drie (Deel1)

De bomen van Drie:

Er waren eens drie jonge reuzen, waar ze vandaan gekomen zijn weet geen mens, maar op een keer waren ze er.

Zij leefden onbezorgd, ze aten veel en dronken veel en waren blij en vrolijk.

Als ze samen stoeiden en elkaar over de heuvels narenden, dan dreunde de grond onder hun voeten.

De dwergen, die in de aarde woonden, zaten verschrikt naar dit geweld te luisteren en vreesden de heuvels te zien instorten.

Angstig gluurden ze door de struiken, maar als een van de jonge reuzen kwam aanhollen, wisten ze niet hoe vlug ze in hun holen moesten wegkruipen.

's Avonds, als de drie uitgelaten wildemannen moe waren, legden zij zich ter ruste naast elkaar tegen de heuvelhelling en dan snurkten zij zo hard, dat de dwergen, die in de heuvel woonden, de hele nacht geen oog dicht deden.

Toch waren het geen Boze of kwaadaardige reuzen, want als ze sliepen gleed vaak een glimlach over hun mooi jong reuzengezicht.

Nu, zoiets kan alleen gebeuren als men goed en onbezorgd is.

De volgende dag begon het spelletje opnieuw.

Zij joegen de wolven achterna, dreven ze in het wolvenbos en sloten ze daar op. Of ze vingden een beer en lieten hem dansen; maar de middelste van de drie broers, die de goedaardigste was, liet de wolven en de beer weer vrij.

Zo stoeiden ze de hele dag tot ze moe waren.

In de avond liepen ze hand in hand naar de grote hoogte terug, en de jongste was zo moe, dat de beide anderen hem steunen moesten.

Toen ze op de heuvel aankwamen, ging juist de zon onder.

De twee jongste sliepen dadelijk, maar de oudste van de broers zat daar lang te kijken naar de kleurentover aan de hemel en hij wist zich niet de vreemde ontroering te verklaren, die over hem kwam.

Tot die avond had hij alles gevonden zoals het was, niet schoon en niet lelijk; maar nu voelde hij een ongekende zaligheid in zich.

Hij wist wel, dat de zonnegod iedere avond daar door de verre grote poorten van Asgard wegreed; maar het was hem, alsof hij het deze avond voor het eerst gezien had.

Van de andere zijde kwamen nu stille nevelgeesten naderen.

Zij gingen om de heuvel heen, maar geen enkele kwam naar boven waar hij zat.

Toen het grote oog van de nacht boven de verre bossen uitkeek, zag dit hem nog boven op de heuvel; maar eindelijk legde hij zich naast zijn broers en snurkte weldra even hard als zij. En weer deden de dwergen geen oog dicht.

De derde dag, na het ontwaken, keken de reuzen rond en zagen, dat zij van dit punt uit het gehele land konden overzien.

Daar lagen de bossen in de eindeloze hei en verder weg de rivieren en de meren.

En de oudste sprak tot de beide anderen: "Het is hier een schoon land, we moesten ons hier vestigen en een hut bouwen." De twee anderen stemden hiermee in en er werd besloten eens flink aan het werk te gaan.

De hele dag sleepten ze met hoornen en keien en plaggen.

Vier stevige eiken werden op de hoeken geplaatst.

Daar tussen kwamen de wanden van dennenstammen en plaggen.

Met een eiken knots sloegen ze de boomstammen in de grond, tot grote schrik van het dwergenvolk. In iedere slag was de klank van een reuzenwil en dan drong de boom een vadem diep in de grond.

Tegen het vallen van de avond was de woning klaar en stookten ze hun eerste vuur op de van grote veldkeien gemaakte haard.

Die nacht deden de dwergen weer geen oog dicht; maar nu kwamen ze bij honderdtallen samen en besloten het huis af te breken.

Ze werkten en sjuowden de gehele nacht en probeerden de boomstammen uit de grond te graven; maar de volgende ochtend hadden ze niet meer dan een paar zware plaggen weggesleept en een paar gangen om de hoekpalen gegraven.

Bizarre Tour "Veluwe"

De bomen van Drie (Deel2)

Toen de reuzen de andere dag opstonden, zeiden ze tegen elkaar: er schijnen hier veel konijnen te zijn.

Een van hun stampte met zijn hiel de gangen weer zo vast toe, dat ze met geen mogelijkheid weer open gegraven konden worden, en een ander nam in één greep de beide plaggen en legde die weer op het dak.

's Avonds, toen de zon onder was, kwam het dwergenvolk weer bijeen.

Een van de voornaamste dwergen, die goed spreken kon en zich zelf gaarne hoorde, klom op een steen en sprak de anderen toe: "Geliefde vrienden," zei hij, "onze heuvelen zijn door een ware plaag bezocht.

Wanneer wij die drie reuzen niet van hier verwijderen, dan hebben we geen leven meer.

Ze lopen zo lomp, dat onze huizen dreigen in te storten.

Ze snurken zo onbetamelijk, dat wij geen nacht de slaap kunnen vatten.

Op het ogenblik zelfs worden mijn woorden bijna overstemd door dat onwelvoeglijke geraas.

Ze eten op één dag met zijn drieën meer, dan wij allen samen in een heel jaar; ze doen alsof wij in het geheel niet bestaan.

Dat kan, dat mag zo niet langer voortduren.

Gisternacht hebben wij getracht het huis af te breken, maar het zit zó vast en sterk in elkaar, dat het onbegonnen moeite is.

Wat wij in een hele nacht verwoesten herstellen zij in enkele ogenblikken.

Wij kunnen in kracht niet tegen hen op, we moeten ze nu zien te verdrijven door hun het leven op allerlei wijze onaangenaam te maken, in allerlei kleinigheden hen te dwarsbomen.

Want, mijn vrienden, het gehele grote leven bestaat eigenlijk uit een reeks van die kleinigheden."

De spreker werd in de rede gevallen door een andere dwerg, die wat achteraan stond en de redenaar overschreeuwde door maar niet anders te roepen dan: "Ik weet een middel, een goed middel, een raak middel, een afdoend middel!" - "Nu, vooruit, spreek op, welk middel is dat dan," schreeuwden allen. "Een best middel! Een best middel!

We zullen vanavond wat vuur van hun haard stelen en het huis er mee in brand steken." Een daverend gejuich ging in de menigte op: "Ja, ja, wij moeten het huis in brand steken, dan zijn we op eens van die plaag verlost." - "Maar hoe komen wij binnen?" vroeg een der bezadigdste dwergen.

"Wel, wij graven een gang onder het huis tot bij de haard," riep een ander.

Behalve de eerste spreker en de bezadigde dwerg, die al maar met hun hoofden stonden te schudden, liepen allen opgewonden van het spreekgestoelte weg naar de heuvel om dadelijk te beginnen.

Ze groeven en groeven, maar de drie jonge reuzen, die daar boven onbezorgd lagen te slapen, snurkten zó, dat er telkens stukken van de gang instortten en er vele dwergen het leven bij lieten.

Ten slotte had niemand meer de moed om de arbeid voort te zetten en het eind was een algemene vlucht.

De volgende dag zeiden de reuzen tegen elkaar: "Het lijkt wel of er mollen onder het huis zitten, er is hier een gang, we zullen stenen op de vloer leggen en die vast aantrappen."

Die avond zaten de drie reuzen op een stenen vloer om de haard.

Het vuur brandde lustig en ze zaten heel lang gezellig samen te praten over hun plannen om rogge te zaaien en bomen te planten.

De deur stond op een kier, en daar buiten, in de grote stille nacht, stond het dwergenvolk en gluurde naar binnen.

Toen ze daar zo stonden, moesten ze wel het sterke huis en de drie mooie jonge reuzen bewonderen; maar door hun dwergenzielen werd die bewondering op een eigenaardige wijze geuit. "Zie nu toch zo'n lomp huis eens aan," sprak er een. "Wat een onbehouwen balken," zei een ander, "en zo'n harde vloer van keien," sprak een derde. "Wat zijn die reuzen toch lelijke, domme, plompe monsters," deed een vierde zich horen, "van bouwen hebben ze niet het minste verstand, dat zouden ze bij ons nog eens moeten leren.

Wie bouwt er nu een huis boven op de grond, het wordt immers door de stormgeesten omvergeworpen.

Zo'n lelijk grof ding steekt boven alles uit en ontsiert het gehele land.

We moeten die rommel maar spoedig opruimen." - "Ik vind het toch wel mooi en flink," liet een lief dwergenvrouwje, dat wat achteraan stond, zich bescheiden horen. "Ga naar huis en bemoei je met de pot," viel opeens haar man uit, "maar praat niet mee over dingen, waarvan je geen verstand hebt."

Van dit alles bemerkten de reuzen niets, ze waren geheel verdiept in hun grote plannen.

Bizarre Tour "Veluwe"

De bomen van Drie (Deel3)

De jongste werd het eerst wakker door brandlucht, en toen hij opzag, stond het gehele vertrek vol rook en overal waren vlammen. Hij wakte zijn beide broeders.

Nog juist bijtijds konden ze het huis verlaten.

Nauwelijks waren ze buiten of met oorverdovend geraas stortten de zware balken en binten van het dak neer.

Aan blussen viel niet meer te denken.

Verbijsterd stonden de drie broers de verwoesting van het mooie, sterke huis, dat met zoveel krachtsinspanning gebouwd was, aan te staren.

Achter elke struik zaten dwergen te giechelen, en op de vlakke dansten ze in een grote kring om het brandende huis. Maar de drie reuzen zagen dit niet.

Sprakeloos stonden ze in de hoog opgloeierende vlammen te staren.

"Wij hebben gisteren vergeten de deur te sluiten," sprak eindelijk de middelste. "Ik denk, dat de wind enige vonken van de haard geblazen heeft." - "Het kan ook door een Boze geest, die binnen is geslopen, in brand gestoken zijn." - "We moeten voortaan de deur goed sluiten," sprak de oudste. "Eerst weer een deur hebben," zei de tweede. "Morgen beginnen we weer te bouwen," zeiden ze bijna tegelijk, "en dan bouwen we niet één, maar drie huizen.

Als er dan een afbrandt, hebben wij er nog twee over."

Schrik en neerslachtigheid waren geweken.

Vóór de zon opging waren ze al op weg om bomen en plaggen te halen.

De dwergen moesten met haat in het hart toezien, dat een nieuwe bouw werd begonnen op de nog rokende plaats. In de knotsslagen dreunde een nog krachtiger wil.

Die avond stond een nieuw, nog sterker en mooier huis klaar.

Binnen een week stonden er drie zulke huizen.

Er omheen waren vlierstruiken geplant, om de Boze geesten buiten te houden; op elk dak lag een pol donderbaard tegen het inslaan van de bliksem en 's avonds waren de deuren gependeld.

Toen dit alles klaar was begonnen de reuzen de grond om te spitten en rogge te zaaien, en onder de arbeid zongen ze hun hoogste lied uit.

Maar de dwergen brachten engerlingen en onkruid in de akkers, zodat de oogst deels mislukte en erg schraal uitviel, en 's nachts vóór er gemaaid zou worden sloegen ze al de rogge neer, zodat het maaien uiterst moeilijk was.

Maar de drie broers trokken het onkruid uit, ze spitten het volgende voorjaar de akkers nog dieper om en omrasterden die met dichte heggen.

Op een keer, toen de reuzen weinig te doen hadden, gingen ze naar het bos, haalden daar enige mooie jonge beuken en plantten die boven op de berg om hunne hoeven tegen de westerstormen te beveiligen.

De dwergen ondermijnden de boompjes en sneden er de fijne haarworteltjes af.

Maar als er één boompje dood ging, plantten de reuzen er twee voor in de plaats.

De bomen groeiden heel langzaam; maar juist doordat ze zoveel te verduren hadden werden ze uiterst sterk.

Weldra waren de wortels zó taai, dat de dwergen er met geen mes meer door konden komen.

Op een dag in de herfst zei de jongste reus, die altijd al wat onrustig van aard was geweest: "Ik trek hier weg.

De grond is arm en schraal en dat geniepig dwergenvolk verveelt mij, ik ga naar het westen, daar is betere grond." Hij pakte zijn buidel en stapte weg over bergen en bossen. De beide anderen keken hem weemoedig na en zeiden: "Hij zal wel spoedig terugkomen, want daar in het westen zijn ook dwergen en die zijn even hartelijk als hier." Maar de winter ging voorbij en de jongste reus keerde niet terug.

Het werd voorjaar en toen sprak de tweede broer: "Ik ga ook naar het westen, ik geloof, dat de grond daar veel beter is. Onze broer komt niet terug, ik ga naar hem toe."

Weemoedig zag de oudste hoe ook de tweede broer, opgewekt en vol moed, met grote krachtige passen over heuvels en bossen, over dorpen, steden en rivieren, over zeeën en bergen heen stapte.

Deze was zo vol hoop, dat hij helemaal niet vermoeden kon, zijn doel nooit te zullen bereiken.

Bizarre Tour "Veluwe"

De bomen van Drie (Deel4)

Toen hij uit het gezicht verdwenen was, bleef de laatste broer eenzaam achter.

Hij sloot de twee andere huizen, onderhield de akkers en de bomen.

Soms kwam de lust bij hem op, ook naar het westen te trekken om te zien hoe zijn broers het daar maakten; maar wie zou dan voor de oogst zorgen en voor de bomen?

De plaats, waarvoor hij zich zoveel inspanning getroost had, was hem te lief geworden.

Hij kon die niet verlaten.

En 's avonds, als hij voor de deur zat, en naar het westen keek, waar de zonnegod zijn gouden wagen door Asgards open poorten stuurde, dan zweefden zijn gedachten terug naar de avond, toen hij dat voor het eerst gezien had, toen zijn broers daar rustig naast hem sliepen: naar de tijd toen ze samen de wolven in het bos opsloten, de beer lieten dansen en het eerste huis bouwden.

Nu stonden daar nog twee huizen, stil en verlaten.

Zo kon hij uren, starend naar het westen, zitten mijmeren.

Hij onderhield de akkers en de bomen, wellicht zouden zijn broers nog terugkomen, dan zou alles weer goed zijn zoals vroeger, en ze zouden alles uitstekend in orde vinden.

Op een avond, toen hij daar weer zo zat, zag hij ze aankomen, heel ver, en de jongste droeg de andere en riep met luide stem.

Opeens stond hij overeind om hen tegemoet te gaan, maar toen hij stond, bemerkte hij dat het wolken waren geweest, die hij gezien had, en dat het de stem van de wind was geweest, die hij hoorde.

Er gingen jaren voorbij.

De akkers werden steeds vruchtbaarder en de bomen groeiden langzaam, maar ontzaglijk, en zij boorden hun wortels diep in de aarde.

Meer dan eens trachtten de stormgeesten ze omver te halen.

In woeste donkere nachten kwamen ze in grote wilde horden op de bomen af, rukten aan de stoere stammen, sloegen met hun zwarte klauwen fel in de kroeze kruinen en gilden duivelse akkoorden, zodat de eenzame hutbewoner er van wakker schrok en angstig aan zijn jarenlange arbeid dacht, die wellicht verwoest zou worden.

De volgende dag lagen er dan slechts wat tere bladeren op de grond als lieve afgerukte illusies; maar de bomen stonden sterker dan tevoren.

Vele jaren nadat de laatste reus als een eenzame wachter gestorven was, kwamen daar mensen. Ze vonden goed akkerland en drie stille, met mos begroeide huizen en ze noemden de plaats Drie.

Nu staan de bomen daar als beschuttende wachters.

Hun wortels groeien dwars door de wereld, en hun torenhoge koppen zijn een vast baken voor schippers op zee.

Ze staan daar hoog en geweldig en onaantastbaar.

Maar ze werden ook door reuzen geplant!

Weetjes:

- Het Solse Gat dankt zijn naam aan het feit dat hier duizenden jaren geleden een Germaanse mysterieplaats heeft gelegen waar de zonnegod Sol werd aanbeden. Ook in het mythische verhaal van de Godenschemering gaat het om de strijd tussen goed en kwaad en wordt het licht van Sol verslonden door de drie duisterniswolven Managarm, Hati en Skoll. Wellicht dat het gehucht Drie, vlak bij het Solse Gat, in naam daar nog aan herinnert.

-Volgens Paragnosten: 'Het Solse Gat is in zekere zin het randje van onze wereld. De vier elementen waaruit alles is opgebouwd aarde, vuur, lucht en water -stijgen zeer krachtig uit het moeras op. Het opmerkelijke is dat deze elementen niet zijn samengevoegd tot onze stoffelijkheid. Daarom zeg ik dat het Solse Gat in zekere zin het randje van onze wereld is.

-Tot in de 19e eeuw werd op deze plek de Solse kermis gehouden die na jaren van dronken mans taferelen en messentrekkerij van overheidswege verboden werd.

Bizarre Tour "Veluwe" Het Solse Gat

Midden op de Veluwe in het bos tussen Putten, Garderen en Drie - ligt het Solse gat, een grote kuil tussen de heuvels.

Daar stond eens een machtig klooster met veel torens.

Het werd omgeven door een gracht en een brede, statige laan leidde naar de poort.

Maar het was een boos klooster; de overste en alle monniken hadden hun ziel aan de duivel verkocht. Ze leidden een leven van overdaad en weelde.

Midden in de nacht werd de zwarte mis gelezen waar alle heksen en spoken uit de omgeving aan deelnamen.

Men dronk wijn uit emmers en de hele nacht werden er overvloedige maaltijden opgediend.

De duivel zorgde ervoor dat de voorraad nooit opraaakte en hij mengde zelf de wijn.

Er werd gedanst, gezongen en gevloekt tot in de vroege morgen.

Velen hadden 's nachts binnen het klooster vreemde en angstaanjagende geluiden gehoord en iedereen wist dat de hele nacht de vensters van alle zalen hel verlicht waren.

Dat heeft geduurd, tot in een stormachtige kerstnacht, nu al eeuwen geleden.

De dorpelingen bleven tijdens die storm angstig in hun huizen en hoorden midden in de nacht plotseling één hevige donderslag.

De volgende ochtend kwam een jongetje het dorp binnenrennen en vertelde dat het klooster in het bos geheel was verdwenen en er op die plaats een ijzingswekkend diepe kuil ontstaan was.

De bomen er omheen lagen ontworteld ter aarde. Alle bewoners wilden het wonder zien.

Men vond nog een met klinkertjes geplaveid straatje en de brede, statige laan; dat was alles wat van het klooster restte.

De aarde had zich geopend en zich weer gesloten.

Sinds die tijd komt er om middernacht uit de diepte van het Solse gat een vreemd geluid.

De klokken van het verzonken klooster beginnen onregelmatig en schor te luiden, alsof ze allen gebarsten zijn; eerst zacht, maar steeds harder en angstiger.

Dan komen uit het duister van de brede laan de geesten van de monniken.

Al klagend wandelen ze in een lange sombere rij: langzaam en gebogen gaan ze rondom het gat, waaruit een blauwe gloed opstijgt.

Dan zweven ze allen rusteloos uiteen, om opnieuw uit de schaduw van de laan in een lange rij langzaam naar voren te treden.

Dit gaat door tot aan het daglicht, dan vluchten ze plotseling jammerend weg in het diepste duister van de sombere kuil.

Zodra de zon schijnt, is het alsof er niets is voorgevallen.

Alles is er rustig en men zou er haast aan twifelen, dat even tevoren de schimmen verdwenen zijn in het water midden in de kuil van het Solse gat.

Bizarre Tour "Veluwe" Het spook van 't Solse gat

Niet alleen de geesten van het klooster wanen hier rond!

Dicht bij het Solse Gat, die eenzame en onzalige plaats in het bos, is een open plek, waar gras groeit.

Op een dag, nu al heel lang geleden, liet een herder daar zijn kudde grazen. Hij lag zelf languit in de zon te luieren, terwijl hij de zorg voor de kudde aan zijn hond overliet.

Plots werd hij in zijn rust gestoord door een vreemdeling die hem de weg vroeg naar Harderwijk waar hij een grote som geld naartoe moest overbrengen. Toen de herder dit hoorde, ontwaakte de hebzucht in hem.

Er was niemand in het eenzame bos.

De enige levende wezens in de omgeving waren zijn schapen, zijn hond en de niets kwaads vermoedende vreemdeling. De herder sprong plotseling overeind, greep de ongelukkige onverhoeds bij de keel, wurgde hem en bracht hem daarna met zijn mes nog verscheidene dodelijke wonden toe.

Na de man, die te goed van vrouwen geweest was, van alles beroofd te hebben, verstopte hij het dode lichaam in de struiken.

Korte tijd daarna werd het lijk van de vreemdeling ontdekt; maar hoe men ook zocht, geen spoor van de moordenaar werd gevonden en niemand had ook maar de minste verdenking jegens de herder.

Er gingen jaren voorbij en de mensen waren de moord bij het Solse Gat al bijna vergeten. De schaapherder was een oud en respectabele man geworden, die de mensen noemden als een voorbeeld van vlijt en spaarzaamheid, en die, naar men zei, zó zuinig had geleefd, dat hij zich op zijn oude dag best kon redden. Maar toen kwam de herder op vreemde wijze te sterven.

's Avonds hadden de burens hem nog op de weg gezien en de dag erna werd hij dood in bed gevonden. Naar gewoonte werd hij drie dagen later begraven.

Maar tot grote ontsteltenis van de doodgraver en de andere dorpers, vond men de morgen na de begraafdag de kist losgewoeld uit de grond, en rechtovereind naast het graf staan.

Opnieuw werd de kist begraven en opnieuw stond hij de volgende dag naast het graf.

Daaruit begrepen de mensen dat er iets niet in de haak moest zijn met de dode herder en dat de man, die ieder voor eerlijk en braaf had gehouden, een moordenaar moest zijn geweest.

Het lijk werd nu op een baar gelegd, en men spande twee paarden zonder bit of toom ervoor. De paarden liepen rustig en zeker alsof ze bij de toom geleid werden en ze sloegen de weg in naar het bos.

Maar toen ze op de open plek bij het Solse Gat aankwamen, bleven ze plotseling angstig staan, ze snoven in de lucht en beefden over al hun leden, alsof ze een vreselijk visioen aanschouwden.

Ze wilden niet verder voorwaarts en de mensen wisten nu wie de moordenaar van de vreemdeling geweest was.

Op de plaats waar de misdaad plaatsvond, werd de herder begraven en sinds die tijd doolt zijn rusteloze ziel daar rond tot schrik van menig wandelaar, die in de late avond op weg naar huis die plek voorbij moet.

Bizarre Tour "Veluwe" Einde Solse Gat

Vanaf hier zullen we naar de natuur begraafplaats in Asselt (gemeente Hoog Soeren) gaan.

Natuurbegraafplaats Westerwolde
Alverschotenseweg 24
7346AL
Hoog Soeren

Vanaf daar zetten we koers richting Radio Kootwijk waar we hopelijk Witte Wieven zullen tegenkomen en misschien nog het een en ander aan wild zullen zien.

Bizarre Tour "Veluwe"

Natuur begraafplaats Westerwolde (deel 1)

Op de Veluwe is de eerste en oudste natuurbegraafplaats van Nederland te vinden: Westerwolde, eigendom van de familie Westerwoudt. Hayo Westerwoudt erfde de natuurbegraafplaats, samen met zijn broers, van zijn vader.

Evenals het beheerderschap.

Met enige tegenzin stemt hij toe in een interview.

Hij hoeft niet zo nodig in beeld.

Hetzelfde geldt voor de begraafplaats. "We doen niets aan reclame. Mensen weten ons toch wel te vinden."

Natuurbegraafplaats Westerwolde ligt midden in de bossen op de Veluwe, in Assel, gemeente Hoog Soeren.

Het hoort bij het gelijknamige landgoed dat eigendom is van de familie Westerwoudt. Westerwolde is de eerste natuurbegraafplaats in Nederland, maar dat is toevallig zo ontstaan.

Het is ooit begonnen als een familiebegraafplaats.

Nu vinden er jaarlijks vijftig begravingen plaats en liggen er inmiddels totaal 1800 graven.

Behalve de begraafplaats beheert de familie Westerwoudt ook een camping op het landgoed.

Op 4 augustus 1944 gaf de burgemeester van Apeldoorn toestemming om het naast de kapel gelegen stuk grond dat in bezit was van de familie Westerwoudt, als begraafplaats in te richten.

Voorwaarde daarbij was dat deze omheind zou worden, wat ook gebeurde.

Inmiddels is dit hek gedeeltelijk incompleet, waardoor er soms zwijnen op de begraafplaats komen.

De oudere familiebegraafplaats ligt apart en is geheel ommuurd.

Hier liggen vijf familieleden begraven.

De vader van de huidige eigenaars stelde, rond 1955, de begraafplaats open voor niet-familieleden en opende ook de kleine camping iets verderop.

Twee zonen beheren het landgoed met daarop de algemene begraafplaats en de camping.

Een derde zoon houdt de administratie bij Hayo Westerwoudt (42) is een van de zonen die de begraafplaats beheeren.

Hij is een beetje een beheerder tegen wil en dank. "Ik ben met de begraafplaats opgegroeid en dus toevallig in dit werk gerold.

De kapel, het bos en de begraafplaats waren er nu eenmaal.

Mijn vader heeft het beheer van het landgoed op een bepaalde manier opgezet en ik vind het leuk om het te continueren.

Ik heb het werk geheel in de praktijk geleerd."

"In de zomer vraagt de camping de meeste tijd," vervolgt hij. "In de overige perioden onderhouden we het landgoed en de begraafplaats.

We besteden niets uit.

Graven worden uitgegeven voor onbepaalde tijd, zij het niet voor eeuwig.

Dat is bij ons 99 jaar. Ruimen is dan ook nog nooit gebeurd.

De graven zijn een, twee of drie diep.

De kosten voor een graf voor twee personen zijn 6000 euro voor 99 jaar.

Die periode gaat pas in na de tweede inlage.

Het openen en sluiten van het graf kost 773,50 euro.

Dat lijkt misschien veel geld, maar is goedkoop voor de periode die je krijgt."

Rondlopend op begraafplaats Westerwolde valt onmiddellijk het natuurlijke karakter op. Hier geen strakke paden met eenvormige stenen, en ook geen met gekleurde knuffels versierde graven.

Wel liggen her en der grote stenen of keien, waarvan een deel half overwoekerd door groen – dat zijn hier de graven.

Natuurlijker kan bijna niet. (Weghalen) Ook valt de rust en de sfeer op; in plaats van een suizende autoweg hoor je hier het ruizen van de bomen en het gekwetter van de vogels.

Het moge duidelijk zijn: op Westerwolde lig je op een echte natuurbegraafplaats, of liever: midden in het bos.

Het is een heel bewuste keuze de begraafplaats te houden zoals hij is, aldus Westerwoudt. "Als mensen het begraven anders georganiseerd willen hebben, best, maar dan moeten ze naar een andere begraafplaats gaan.

Mensen kiezen bewust voor een natuurbegraafplaats omdat ze de natuur mooi vinden en wij willen dat zo houden.

Het onderhoud is nihil.

Een paar keer per jaar worden de paden bijgehouden en soms ruimen we dan meteen storende elementen bij de graven op.

We onderhouden het bos en als het nodig is kappen we bomen.

Brandnetel en bramen worden bestreden, indien nodig, met onkruidbestrijdingsmiddelen.

Bizarre Tour "Veluwe"

Natuur begraafplaats Westerwolde (deel2)

Misschien gaan we in de toekomst grafonderhoud doen omdat er families zijn die ver weg wonen, maar nu is dat nog niet zo."

"Onze grondslag is de natuur.

Daarom willen we ook geen prullaria op de graven en alleen zwerfkeien als monument. We halen dingen die echt storend zijn dan ook weg.

Natuurlijk behoud heeft niets met milieu te maken maar met natuurlijke materialen, dus geen gepolijste monumenten.

Er mag op het graf wel een brandende kaars of houten kruis staan.

Uit den Boze zijn kunstbloemen en ornamenten als betonnen beeldjes en dergelijke.

We hebben weinig regels, maar hoe lastiger de mensen worden, hoe meer regels je, jammer genoeg, nodig hebt."

Westerwoudt is niet bekend met de Stichting Natuurbegravingen Nederland (SNN) van Willem van der Putten, maar hij vindt het prima als er meer natuurbegravingen in Nederland zouden komen. "Als het maar geen inhoudsloze term wordt. Er moet dan wel echt natuur te vinden zijn en een begraafplaats kun je niet zomaar voor tien jaar beginnen. Je kunt er niet zomaar weer mee ophouden, want je hebt graven uitgegeven voor bijvoorbeeld 99 jaar, die termijn moet je kunnen waarborgen.

Daarom is onze begraafplaats ondergebracht in een stichting."

Westerwolde heeft als postadres Hoog Soeren maar het plaatsje zelf heet Assel.

Het is lastig te vinden.

Ze hebben geen internetsite. 'We doen niets aan reclame.

We denken wel na over een informatieve internetsite.

Mensen weten ons toch wel te vinden en met de huidige vijftig begravingen per jaar lukt het de begraafplaats kostendekkend te houden. We hebben geen personeel.

We hebben een graafmachine, maar de rest van het lichamelijke werk doen wij zelf." Zo is er ook geen grafliift. "De kist laten we zakken met touwen.

Willen mensen het liever met een liift, dan moeten ze die zelf maar meenemen."

Om aan de kerkelijke zondagsplichten te voldoen moest de grootvader van de huidige eigenaars 12 kilometer reizen naar de dichtstbijzijnde rooms-katholieke kerk.

Toen dit te vermoeiend werd voor de landheer gaf hij midden in de Tweede Wereldoorlog opdracht tot het bouwen van de Heilige Geest-kerk op zijn eigen landgoed.

De kerk werd opgenomen in een stichting en onder volledige goedkeuring van de aartsbisschop van Utrecht gebouwd.

Het had meer voeten in aarde om verlof te krijgen van de toenmalige wereldlijke instanties in oorlogstijd.

Ook was er tijdens de bouw geen water en elektriciteit.

Water werd per paard en wagen vervoerd naar de bouwput en een potkachel zorgde voor de verwarming.

De kerk biedt plaats aan honderd mensen.

Op een gedenksteen staat een Latijnse tekst die in Oudnederlands vertaald luid: 'Het hart vol druks, heeft piëteit in oorlogstijd mij God gewijd, afbeddend blijder tijden keer en vreed'ge vreugde van weleer.' Nog elke zondag wordt de kerk gebruikt voor diensten voor gelovigen uit de omgeving en voor de mensen die hier hun familie en bekenden hebben begraven.

Ook wordt de kerk verhuurd voor rouw- en trouwdiensten en concerten.

Bizarre Tour "Veluwe"

Witte Wieven op de Veluwe

Witte wieven kom je veel tegen op de Veluwe, de kleine lage mistvlagen die vanuit het niets voor je opdoemen.

En vaak ook net zo vlug weer verdwijnen, zijn een apart verschijnsel.

Zodra de zon ondergaat doemen ze op en bij zonsopkomst verdwijnen ze weer diep de bossen in. Er zijn vele legendes over deze Witte Wieven, meestal over heksen of feeën.

Witte vrouwen (Witte wieven) vinden hun oorsprong al in de Germaanse tijd.

Omdat de witte vrouwen de gaven van waarzegging en toekomstvoorspelling bezaten, genoten deze groot respect bij deze stammen.

Ze werden ook wel heksen genoemd. Het "witte" heeft eigenlijk geen betrekking op de kleur, maar op wijs (van weten).

Uit hun midden werden priesteressen gekozen.

Na het overlijden van de vrouwen bleef men deze eren bij de grafheuvels.

Daar meende men ook de witte juffers als uit de doden opgestane spoken bij hun graf rondwaren (mistflarden) te zien.

Vooraf gedurende de kerstening en de tijd erna werd de bevolking bang gemaakt voor duivels, spoken, heksen, kettlers en andere verschijnselen.

De witte vrouwen ondergingen een metamorfose. In plaats van wijs werden het kwaadaardige spoken, die je maar beter kon ontwijken.

En dat kunnen we de Middeleeuwen ook moeilijk kwalijk nemen.

Stelt u zich maar eens voor: Een donker bos bij helder maanlicht en het lichte ruizen van bladeren of de wind door het gras.

De roep van een uil en het verre huilen van een wolf. Daartussen nevelflarden die steeds maar weer andere vormen aannemen en dreigend hun uitlopers uitspreiden.

Tussen de bomen en de velden leken deze mistflarden al gauw op de witte vrouwen die met hun onzichtbare zeisen het gras maaiden (feitelijk het ruizen van de wind), of achter hun spinnenwiel zaten.

(Deze foto's uit onze eigen "collectie" zijn gemaakt op de plaats waar we nu heengaan)

Bizarre Tour "Veluwe"

Dieren op de Veluwe

Tijdens ons laatste stuk van de Bizarre Tour hebben we grote kans het een of ander aan wild tegen te komen.

Op de Veluwe leven diverse grote en kleine dieren.

Sommige zijn daadwerkelijk gevaarlijk en het is dan ook belangrijk dat je dit in gedachten houdt mochten we de auto verlaten.

Een van deze gevaarlijke dieren is het wilde zwijn.

Naar schatting leven er nu zo'n 6000 alleen op de Veluwe.

Vaak leven ze in groepen en is er altijd een leider een Keiler genoemd.

Deze Keiler is vaak de grootste van de groep en dan ook de gevaarlijkste, de keiler zal te allen tijde zijn groep beschermen en heeft daarom ook behoorlijke slag tanden.

Een volwassen wild zwijn heeft onder zijn borstvlucht een 4 cm dikke laag kraakbeen om zichzelf te beschermen in een gevecht. Volwassen mannetjes kunnen 160 cm lang worden en +- 1mtr. hoog en ze kunnen tot 150 kilo zwaar worden.

Je kunt dus ook nagaan dat je zo'n zwijn niet 1,2,3 de baas bent.

Boswachters hebben mij eens verteld dat als je op een Keiler stuit in het bos, je nooit snel genoeg bent om een geweer te richten en te schieten ze vallen je direct aan.

Daarom is het belangrijk dat als we de auto verlaten en je geknor of een hoge inhalende WIIIIIEEEE... hoort je zo spoedig mogelijk weer naar de auto gaat.

Het gebied waar wij zijn, zijn de zwijnen schuw en niet gewend aan mensen dus extra gevaarlijk!

Indien je toch te laat bent en er een zwijn op je af komt ga dan rennen in bochten het liefst slingeren om bomen, een zwijn kan alleen voor zich kijken.

Als we tijd genoeg hebben zullen we misschien Gortel nog aan doen.

Hier worden de zwijnen gevoerd door mensen en komen de zwijnen op de auto af in de hoop voedsel te krijgen.

Dit is eigenlijk verboden maar wordt toch gedaan.

Deze zwijnen zijn redelijk tam en behoorlijk nieuwsgierig, maar blijf wel in de auto het blijven wilde dieren!

Bizarre Tour "Veluwe" Dieren op de Veluwe

Bovendien moeten we er goed aan denken dat het nu de periode is waarin de zwijnen jongen krijgen waardoor ze extra alert zijn.

Een nog zeldzaam maar gevaarlijk dier op de Veluwe is de wolf.

Deze worden enkele malen gezien in deze omgeving.

Waarschijnlijk zijn de wolven afkomstig uit Duitsland maar omdat ze gemiddeld 100km. per dag af leggen zou het inderdaad mogelijk zijn dat de wolf weer terug is op de Veluwe.

Verder zullen we misschien tegen komen:

- Edelherten
- Vossen
- Dassen
- Bunzings
- Bevers
- Konijnen
- Hazen
- Uilen
- Vleermuizen
- Div. Amfibieën

Vanaf hier zullen we weer terug keren naar Harderwijk.

